

کیا

پرسشی
و فیلسوفی

بزرگ جهان

این کتاب ترجمه‌ای است از

Why Is There Something Rather Than Nothing?

23 Questions from Great Philosophers

by Leszek Kołakowski

Basic Books, 2007

سرشناسه کولاکوفسکی، لیشک، ۱۹۲۷-۲۰۰۹ م. (Kolakowski, Leszek)

عنوان و نام پدیدآور پرسش‌های فیلسوفان بزرگ جهان: ۲۳ پرسش مهم فلسفی /
لیشک کولاکوفسکی؛ ترجمه شهاب الدین عباسی.

مشخصات نشر تهران: مان کتاب، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری ۲۶۴ ص.

فروست پالتوبی‌ها — ۱

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۳۱-۱۴-۰

یادداشت (عنوان اصلی) *Why Is There Something Rather Than Nothing?*, 2007

موضوع فلسفه (Philosophy)

شناسه افزوده عباسی، شهاب الدین، ۱۳۴۵-، مترجم

رده‌بندی کنگره B۹۹

رده‌بندی دیوبی ۱۹۰

شماره کتاب‌شناسی ملی ۸۶۹۷۸۱۷

پرسش‌های فیلسفه‌دان بزرگ جهان

۲۳ پرسش مهم فلسفی

لیشک کولاکوفسکی

ترجمه شهاب الدین عباسی

پرسش‌ها ۱

ویرایش و آماده‌سازی تحریریه مان کتاب

صفحه‌آرایی مرتضی فکوری

طراحی یونسکو، جلد: حسن کریم‌زاده

تصویرسازی داخل کتاب: میلاده موسوی

نظرارت فنی: انوشه صادقی آزاد

نظرارت چاپ: علی سجودی

چاپ: شادرنگ

© تمام حقوق این اثر محفوظ و متعلق به مان کتاب است.

چاپ اول در ۱۰۰۰ نسخه، تابستان ۱۴۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۳۱-۱۴-۰

تهران، خیابان انقلاب، خیابان وحید نظری،
بین دوازده فروردین واردیبهشت، شماره ۱۱۲

۰۲۱-۶۷۳۷۹۳۷۹

maneketab.com

maneketab

فهرست

- درباره مجموعه بالتویی‌ها
یادداشت مترجم ۱۱
- کولاکوفسکی از چشم دیگران
مقدمه: هدف این مقالات چیست؟ ۱۳
- اشاره‌ای در باب نسخه انگلیسی اثر
سرطاط ۱۷
- حقیقت و خیز: چرا بدی می‌کنیم؟ ۱۹
- پارمنیدس النایی
وجود و ناوجود: چه چیزی واقعی است؟ ۲۱
- هراکلیتوس افسوسی
دگرگونی، کشکش، هماهنگی: کیهان چه سازوکاری دارد؟ ۴۳
- افلاطون
خیر و عدالت: منع حقیقت چیست؟ ۵۱
- اپیکتتوس هیراپولیسی
زندگی برطبق طبیعت: آیا این زندگی می‌تواند ما را خوشبخت کند؟ ۶۱

- ۷۱ سکستوس امپیریکوس
معرفت و اعتقاد: آیا می‌توانیم به چیزی علم پیدا کنیم؟
- ۸۲ قدیس اگوستین
خداوانان: شر چیست؟
- ۹۳ قدیس آنسلم
وجوب خدا: آیا خدا می‌توانست وجود نداشته باشد؟
- ۱۰۳ قدیس توماس آکوینتا
معرفت، ایمان و نفس: آیا جهان نیک است؟
- ۱۱۵ ولیام اوکام
چه چیزی وجود دارد؛ آیا ایده‌ها وجود دارند؟
- ۱۲۷ رنه دکارت
خدا، جهان و ذهن‌های سایر چیزگونه‌های می‌توانیم به یقین دست یابیم؟
- ۱۳۷ پندیکت اسپینوزا
طبیعت خدا: آیا اراده آزاد یا اختیار داریم؟
- ۱۴۷ گونفریت لایب نیتس
خدا و جهان: چرا بد جای عدم چیزی وجود دارد؟
- ۱۵۷ بلز پاسکال
ایمان: چرا باید ایمان داشته باشیم؟
- ۱۶۹ جان لاک
عقل، آزادی و برابری: خدا به ما چه عطا کرده است؟
- ۱۸۱ دیوید هیوم
ادرار و علیبت: چه می‌توانیم بدانیم؟
- ۱۹۳ ایمانوئل کانت
عقل، ضرورت و اخلاق: معرفت چگونه ممکن می‌شود؟

یادداشت مترجم

لیشک کولاکوفسکی در پرسش‌های فیلسوفان بزرگ جهان به تحلیل و بررسی ۲۳ پرسش مهم فلسفی در طول تاریخ می‌پردازد. کار او در این کتاب با سقراط شروع می‌شود و به موسسه‌ی انجامده است. افلاطون می‌گفت فلسفه با حیرت آغاز می‌شود. او دوست داشتن دانش را چیزی جز فلسفه نمی‌دانست. و اسطو هم معتقد بود انسان‌ها بتأثیر طبیعت خود در پی معرفت‌اند. کار آنان در سقراط ریشه داشت که استاد پرسشگری بود و مکالماتی که به‌نام اوست از بنیان‌های تاریخ فلسفه و روش فلسفی است. در این کتاب کولاکوفسکی، فیلسوف نامدار لهستانی، همین روح جست‌وجوگری و حیرت فلسفی جاری است. او در این اثر خواننده را با برخی از مهم‌ترین و عمیق‌ترین پرسش‌ها و مسائل فلسفی همراه می‌کند. آیا اراده آزاد یا اختیار داریم؟ آیا می‌توانیم چیزی بدانیم؟ عدالت چیست؟ چرا در جهان شر وجود دارد؟ سرجشمه حقیقت چیست؟ آیا خدا می‌تواند وجود نداشته باشد؟ آیا می‌توانیم چیزی را که می‌یینیم واقعاً باور کنیم؟ این‌ها برخی از پرسش‌هایی‌اند که ذهن متفکران بزرگ جهان را در قرون متتمدی به خود مشغول داشته‌اند. این پرسش‌ها ما را به تفکر درباره شیوه زندگی، کار، ارتباط با یکدیگر و نگرش به جهان و امی‌دارند. و

کولاکوفسکی با زبانی فصیح و روشن درباره ذات این ایده‌ها و اندیشه‌ها و اهمیت همیشگی شان کندوکاوی کند و ما را با چهره‌های بزرگ اندیشه غربی آشنا می‌سازد: از سقراط و قدیس آگوستین تا دکارت و نیچه و دیگران. کولاکوفسکی درباره مباحث عمده‌ای تأمل می‌کند که زندگی ما را به جنبش و تکاپو درمی‌آورند: خیر و شر، حقیقت و زیبایی، ایمان و روح، و اختیار و آگاهی.

لیشک کولاکوفسکی در سال ۱۹۲۷ در شهر رادوم لهستان به دنیا آمد. در سال‌های ۱۹۴۵-۱۹۵۰، در دانشگاه ووچ^۱ و بعد در دانشگاه ورشو تحصیل کرد و در سال ۱۹۵۳ در آنجا دکترای فلسفه گرفت. در دانشگاه ورشو استاد فلسفه شد. سال‌هایی در مؤسسه فلسفه آکادمی علوم لهستان کار کرد و نیز سردبیر چند نشریه بود. در مارس ۱۹۶۸، حکومت لهستان از دانشگاه اخراجش کرد، و پس از آن طی سال‌های ۱۹۶۹-۱۹۶۸ استاد مدعو در گروه فلسفه دانشگاه مک‌گیل، مونترال و پس در سال‌های ۱۹۶۹-۱۹۷۰ استاد مدعو در دانشگاه کالیفرنیا، برکلی شد. در ۱۹۷۵ استاد مدعو در دانشگاه بیل شد. از ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۴ استاد کیتبه اندیشه اجتماعی در دانشگاه شیکاگو بود. از ۱۹۷۰ تا زمان بازنشستگی اش در سال ۱۹۹۵ هم محقق ارشد دانشکده آل سولز آکسفورد بود.

کولاکوفسکی نویسنده بیش از سی عنوان کتاب است. کتاب‌هایی که به انگلیسی نوشته است یا به انگلیسی ترجمه شده‌اند عبارت اند از: جریان‌های اصلی مارکسیسم (۱۹۷۸)، دین (۱۹۸۲)، برگسون (۱۹۸۴)، هوسیل و جست‌وجوی یقین (۱۹۷۶)، وحشت متفایزیکی (۱۹۸۸)، حضور اسطوره (۱۹۸۹)، مدرنیته در محاکمه بی‌پایان (۱۹۹۵)، و خدا هیچ بدھی‌ای

به ماندارد: گفتاری مختصر درباره دین پاسکال و روح یانسنسیم (۱۹۹۵). او کتاب‌هایی به زبان‌های لهستانی، فرانسه و آلمانی نوشته و متونی فلسفی را به بسیاری زبان‌ها ترجمه کرد و سه کتاب هم با ویرگی ادبی به چاپ سپرد.

پرسش‌های فیلسوفان بزرگ جهان به زبان لهستانی نخستین بار در سال ۲۰۰۴ منتشر و از آن سال به بعد بارها تجدید چاپ شد. ترجمه انگلیسی آن نیز در سال ۲۰۰۷ انتشار یافت. کولاکوفسکی در این کتاب نخواسته «کتاب درسی» به دست بدهد، بلکه به تعبیر خودش دوست داشته به این فیلسوفان بزرگ، با تمرکز بر یک ایده در دنیای اندیشه هریک از ایشان، نزدیک شود – ایده‌ای مهم، ایده‌ای که در بنای فلسفی هر کدام شان نقشی بسیاری دارد و امروزه هم می‌توانیم آن را بفهمیم: «ایده‌ای که تاری در وجودمان را می‌لرزاند و به ذهن ما می‌نشیند و صرفاً تکه‌ای از اطلاعات تاریخی نیست.» او هر ۳۲ گفتار را با پرسش‌هایی خطاب به خواننده به پایان می‌برد: پرسش‌هایی که از اندیشه آن فیلسوف برمی‌خیزند و هنوز هم اهمیت دارند.

سخن آخر اینکه تمام پانوشت‌های ترجمه فارسی از مترجم است.

— شهاب الدین عباسی

۱۳۹۹ مهر ۱۷